

UN REGAL PER AL KARIM

TALLER DE CONSUM RESPONSABLE

Octubre de 2007

Fundació Catalana de
l'Esplai

Intermón
Oxfam

Un regal per al Karim

Taller de consum responsable

Escollir un regal per a una persona desconeguda ens planteja moltes preguntes: "Què li agradarà més? Què necessita realment? Li farà servei?...". A través d'una situació concreta, els nois i noies descobriran els diferents factors que influeixen en la nostra manera de pensar i d'actuar davant els béns de consum: criteris socials, ètics, ecològics, de qualitat, econòmics, relacionats amb la innovació o la salut.

TEMA:	Consum Responsable. Medi Ambient
DESTINATARIS/ÀRIES:	Cicle Superior de Primària Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat
DURADA:	1 hora 30 minuts
AUTORIA:	Fundació Catalana de l'Esplai Intermón - Oxfam

Aquest material didàctic ha estat elaborat en el marc de la Dècada de la UNESCO de l'Educació per al Desenvolupament Sostenible 2005-2014

Educació per a una ciutadania global

Educar per a un consum responsable

Presentació

Quan escollim la roba per vestir-nos de bon matí, quan obrim una aixeta, quan engeguem el televisor o quan enviem un missatge SMS, estem consumint. El consum és un acte tan quotidià que sovint passa desapercebut.

Dins la nostra societat de consum, l'escola té el repte de donar a conèixer els drets i els deures dels consumidors, però també el d'educar per tal que els infants i els joves prenguin consciència de la condició pròpia de persones consumidores i de les conseqüències dels seus actes.

L'educació en el Consum Responsable té la pretensió ferma d'anar més enllà del fet d'aportar informació sobre els avantatges o desavantatges de determinats productes de consum. És ben cert que l'educació en el Consum Responsable fomenta hàbits per a un consum més racional dels productes, però també fa un esforç important per a prendre consciència sobre el fet que els actuals recursos materials i energètics emprats en la producció són finits i limitats, i que el seu consum té repercussions directes i indirectes sobre la salut de les persones, la seva qualitat de vida i el medi ambient.

La transmissió d'informació i l'adquisició de pautes de conducta i hàbits més justos i sostenibles s'emmarquen i prenen sentit amb un enfocament global en què el consum és una dimensió fonamental de l'exercici de la ciutadania i la seva construcció.

L'educació per al Consum Responsable pretén contribuir a transformar les persones en ciutadans i ciutadanes globals, més conscients, participatius, crítics, responsables i solidaris, en subjectes polítics d'una societat justa socialment i més sostenible ambientalment.

L'Educació en el Consum Responsable és...

CRÍTICA

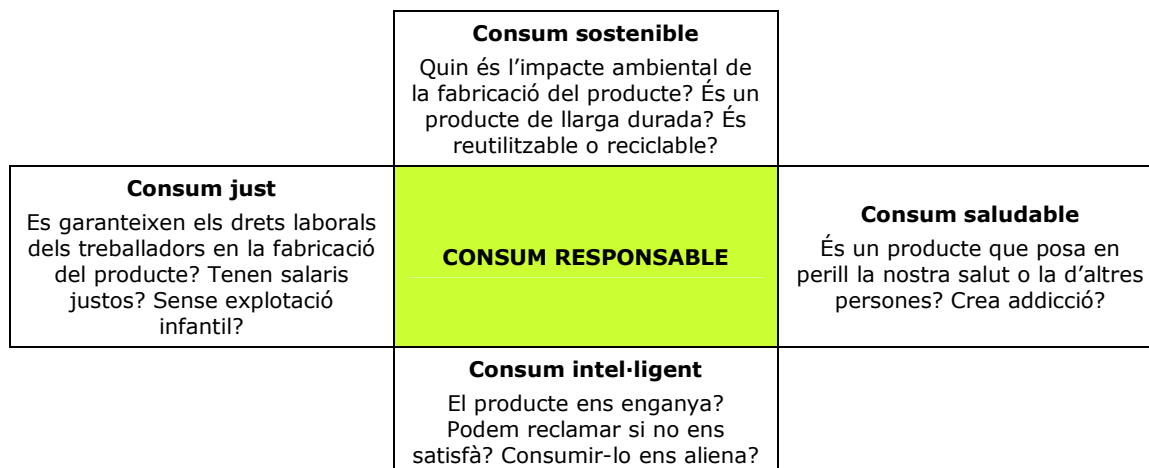
Per tal que els ciutadans siguin capaços de formar-se una opinió i actuar des de l'anàlisi i la reflexió.

ACTIVA

Per orientar els ciutadans a l'hora de prendre decisions i actuar d'una manera conscient.

RESPONSABLE

Per tal que els ciutadans prenguin consciència de les conseqüències dels actes de consum.

Font: Puig, J. et al. (2007) Educació per a la Ciutadania. La Galera.

Objectius generals de l'Educació en el Consum Responsable

- Conèixer els recursos naturals que s'empren per a la producció dels béns de consum i els impactes ambientals i socials associats directa i indirectament.
- Promoure habilitats per a comprar amb autonomia i afavorir l'adquisició de criteris no contraposats a la salut de les persones, a la protecció del medi ambient, a l'equitat i a la justícia, per tal de satisfer les necessitats.
- Ajudar a prendre consciència de les necessitats reals de cada persona, amb coherència amb els estils de vida i més enllà de la pressió social i publicitària.
- Adquirir coneixements i instruments sobre els drets i els deures de les persones en tant que consumidores.
- Desenvolupar la comprensió del paper dels ciutadans i ciutadanes com a consumidors dins el sistema social i econòmic per tal d'influir-hi.
- Adquirir una actitud crítica de responsabilitat i solidaritat que ajudi a actuar, quant al consum de béns i l'ús de serveis, per a la construcció d'un món més sostenible i equitatiu.

ORIENTACIONS PER A LA INTERVENCIÓ DIDÀCTICA

La metodologia de treball

Els consumidors necessitem molts elements que ens facilitin la comprensió d'una realitat de consum massa carregada de contradiccions i d'intencions amagades, i necessitem poder desenvolupar posicions o propostes de consum alternatives.

Apliquem una de les estratègies educatives de més èxit, com ara la de presentar problemes i situacions de consum properes als alumnes, i susceptibles de ser analitzades críticament. Problemes que suposin una feina de recerca i de solució de problemes, de manera que col·lectivament es proposin noves pautes de conducta amb implicació individual i col·lectiva sobre el consum.

L'educació en el Consum Responsable permet afrontar la resolució de problemes des d'una perspectiva interdisciplinària que tingui en compte i posi en qüestió els condicionants econòmics del consum, les necessitats, el context social i els estils de vida de cadascú, els missatges publicitaris, els aspecte ambientals i socials dels cicles de vida dels béns de consum, els drets i els deures dels consumidors/es, etc.

La resolució de situacions problemàtiques convida els alumnes a dialogar per construir nous punts de vista. Basar-se en el diàleg per construir el coneixement propi força els participants a contraposar les seves opinions, els seus sentiments i les seves actuacions des del respecte.

El taller es basa en...

UNA SITUACIÓ PROBLEMÀTICA

Per contextualitzar l'activitat i fomentar la participació activa.

UNA NEGOCIACIÓ I DIÀLEG

Per consolidar el respecte a la diferència i l'autonomia en les decisions pròpies.

L'enfocament educatiu

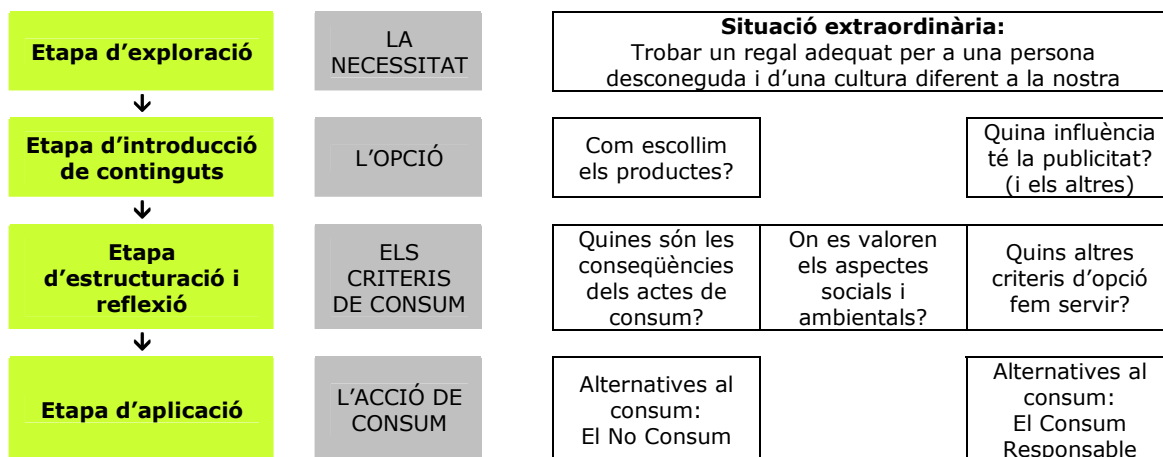
El taller s'organitza en quatre etapes. La primera consisteix en una activitat de motivació i d'exploració per tal que els alumnes expressin els seus sentiments i els seus coneixements sobre el tema i coneguin els objectius i les finalitats de l'activitat.

La segona etapa és la que, per mitjà d'una activitat de caire lúdic, permet als alumnes entrar en contacte amb el fenomen del consum d'una manera divertida i dinàmica i introduir els continguts que hi fan referència.

TALLER CONSUM RESPONSABLE

Seguidament, l'activitat s'endinsa en una etapa de reestructuració que pretén estimular els alumnes a reflexionar sobre els nous continguts elaborats.

Finalment, la darrera etapa consisteix en una aplicació i concreció de les opcions de consum per mitjà de propostes que afavoreixin el consum responsable en el context de l'alumnat.

Orientació per als cicles educatius

Consumir reflecteix un estil de vida. El cicle superior de l'educació primària i l'educació secundària esdevenen uns espais privilegiats per a treballar aspectes de consum, perquè representen etapes on els nois i les noies adopten i construeixen els seus estils de vida propis.

El taller proposat permet un desenvolupament lineal de l'activitat, però també permet aprofundir en els objectius de cada etapa del taller amb un seguit de propostes didàctiques opcionals.

Per a secundària resulta especialment interessant submergir-se en l'àmbit dels missatges publicitaris i en la seva influència, així com en l'administració dels diners propis de forma autònoma.

SEQÜÈNCIA I TEMPS

	ETAPA	ACTIVITAT	DURADA	EXTENSIONS
ACTIVITAT 1	LA NECESSITAT	El país del Karim	20 min.	Un viatge per l'Índia (Primària) Viure la interculturalitat (ESO)
ACTIVITAT 2	L'OPCIÓ	El catàleg de regals	25 min.	Publicista, jo? (ESO)
ACTIVITAT 3	ELS CRITERIS DE CONSUM	Jo em quedo amb...	25 min.	
ACTIVITAT 4	L'ACCIÓ DE CONSUM	El millor regal	20 min.	

DOCUMENTACIÓ I RECURSOS

Lectures bàsiques

Guía para un consumo responsable. El papel de los y las consumidoras en la Responsabilidad Social de la Empresa. Observatorio Social Corporativa Hispacoop. Madrid, 2006.

Guía para el consumo responsable (de ropa). Barcelona: Icaria, 2002. 87p.
Guia de la campanya "Roba Neta" per a promoure el consum respnsable.

Comercio justo, consumo responsable. Martínez-Orozco, S. Barcelona: Intermón, 2000. 112p.
Publicació bàsica per a comprendre l'origen, el desenvolupament i l'estat actual de la problemàtica del comerç just.

Opcions: informació per al consum. Barcelona: Centre de Recerca i Informació en Consum, 2002.
Revista monogràfica molt interessant per analitzar críticament diversos productes. Articles disponibles a la seva web.

Lectures d'aprofundiment

Nacidos para comprar. Los nuevos consumidores infantiles. B. Schor, Juliet. Ed. Paidós, 2006.

Come y calla... o no. CRIC (Centre de Recerca i Informació en Consum). Icaria 2002.

Globalització, empreses i consum crític. Medi Ambient, Tecnologia i Cultura. 2000, núm 28. Barcelona: Generalitat de Catalunya.
Escrips que tracten les responsabilitats socials, el consum crític i els límits de la societat de consum.

Educación y consumo: la formación del consumidor en la escuela. Pujol, R. M. Barcelona: ICE Universitat de Barcelona, 1996.
Planteja la perspectiva de l'educació per al consum.

La moda al desnudo: doce preguntas sobre las condiciones laborales en la confección téxtil. Barcelona: Icaria, 2000.
Descobreix les relacions N-S i les condicions laborals dels treballadors de la producció tèxtil.

Materials didàctics

Guía educativa para el consumo crítico: materiales para una acción educativa sur-norte: efectos sociales y ambientales del consumo. Rigola, M. et al. Barcelona: Sodepau, 1998.
ESO i Batxillerat

Neteja la roba d'injustícies: proposta didàctica per a l'educació en el lleure. Barcelona: Setem, 2001.
ESO i Batxillerat

Sanduk. Guia per a l'activitat per a la formació d'educadors i educadores en interculturalitat i immigració. <http://www.entrecultures.org/>
Educadors i Educadores

Global Espress:
¿Consumista jo? Proposta didàctica sobre consumisme i consum responsable per a Educació Secundària.

iViaje con nosotros... si quiere gozar! Proposta didàctica sobre turisme responsable per a Educació Secundària.

Cederrón didáctico. www.cederron.org. Propostes didàctiques

Webs, vídeos i jocs

Escola del Consum

http://www.consum.cat/qui_som/escola_de_consum/tallers/index.html

Xarxa Andalus de Consum Responsable

www.consumoresponsable.com

Coordinadora Estatal de Comerç Just

www.e-comerciojusto.org

Oficina Municipal de Barcelona d'Informació al Consumidor

www.omic.bcn.es

Xarxa de Consum Solidari

www.pangea.org/xarxaconsum

Intermón-Oxfam

www.intermonoxfam.org

ACTIVITATS

1. El país del Karim

Etapa 1:	EXPLORACIÓ: LA NECESSITAT
Tipologia:	Activitat de presentació, motivació i explicitació d'opinions.
Durada:	20 minuts
Material:	Mapa Peters polític del món (A3 color). Enigmes del país d'origen (A3 color).

OBJECTIUS

- Respectar críticament les idees dels altres i cooperar en la realització dels treballs en grup.
- Reflexionar sobre les necessitats bàsiques i els desitjos d'una persona de la mateixa edat tenint en compte noves orientacions culturals.
- Conèixer els trets bàsics més característics de l'Índia a través d'una manera lúdica.

DESENVOLUPAMENT

1. Una situació extraordinària

L'activitat s'inicia amb la presentació per part de l'educador/a d'una situació extraordinària. Des d'un inici, els alumnes són conscients que es tracta d'una simulació i no d'un fet real; per aquest motiu, és molt important fer visibles els objectius de l'activitat col·lectiva de consum que iniciem i presentar-la com un joc de rol.

L'educador/a presenta...

Una amiga ha acollit a casa seva un noi d'un altre país. Tot just acaba d'arribar i se sent molt desorientat i enyorat. Té la mateixa edat que vosaltres, i demà passat farà anys.

La meua amiga està molt preocupada perquè vol que se senti ben acollit i ha pensat de fer-li un regal d'aniversari i de benvinguda, però no sap què pot ser el més adequat. No coneix gaire els gustos de la vostra edat, així que ha fet una llista de productes perquè l'ajudeu a triar.

Quin serà el millor regal?

L'educador/a proposa el repte d'escollir entre tots i totes quin pot ser el millor regal per al noi. Però escollir un regal no serà tan senzill com pot semblar. Per fer-ho, primer ens caldrà descobrir quin és i com és el seu país d'origen i, és clar, els seus possibles gustos i necessitats. A través d'una breu dinàmica de pistes i enigmes haurem de fer "visible" el seu "país invisible" de procedència.

2. S'accepten apostes... (activitat opcional)

Els participants es distribueixen en diversos grups de 4-5 persones que seran els grups de treball durant el desenvolupament de les activitats de tot el conjunt del taller.

A través d'un conjunt de pistes i d'enigmes que ens aporten informació, els participants esbrinen el país de procedència del nou company. Parlen sobre què en saben i sobre què han descobert d'aquest país i discuteixen sobre els sentiments d'una persona que acaba d'arribar d'allà.

Per començar a esbrinar el país d'origen del noi, es reparteix a cada grup la fitxa comparativa següent. A través de la informació que ens aporta, s'acorda si es tracta d'un país gran o petit, pobre, etc. Cada grup anomena dos països possibles i conjuntament s'elabora una llista amb els 10 països més votats.

TAULA ACTIVITAT 1: Els 10 països invisibles		
Grup de participants	País invisible	País invisible
	OPCIÓ 1	OPCIÓ 2

3. Quin és el país invisible?

Tot seguit, es reparteix un mapa polític Peters a cada grup de participants (part interior de la carpeta).

TALLER CONSUM RESPONSABLE

L'educador/a anirà traient, una per una, les pistes dels sobres. Les pistes estan formades per una fotografia del país (a una cara) i una característica del país invisible (a l'altra cara). Els grups aniran descartant els països de la llista dels 10 països escollits fins que considerin que l'han endevinat.

Extensió per a Cicle Superior de Primària

UN VIATGE PER L'ÍNDIA

Recomanem aprofundir en les característiques del país d'origen del personatge de l'activitat.

Recerca, en grups de treball, de la realitat de l'Índia.

Extensió per a Educació Secundària i Batxillerat

VIURE LA INTERCULTURALITAT

Recomanem aprofundir en les reflexions sobre la interculturalitat a través d'un debat.

Possible guió del debat per a l'educador/a

- Com seria la nostra vida sense els intercanvis culturals, tecnològics, socials i econòmics?
- Creieu que aquests intercanvis que es provoquen a través del contacte són positius per al desenvolupament de les comunitats?
- Creieu que els conflictes culturals i socials són un obstacle o un punt de partida per al desenvolupament de les comunitats?
- Creieu que el racisme és conseqüència del fenomen migratori o bé és un símptoma d'altres problemàtiques socials?

Més informació sobre l'activitat:

Sanduk. Guia per a la formació de monitors i monitores en la interculturalitat i la immigració.

<http://www.entrecultures.org/>

ACTIVITATS

2. El catàleg de regals

Etapa 2: INTRODUCCIÓ DE CONTINGUTS: LA OPCIO**Tipologia:** Activitat d'introducció de nous punts de vista.**Durada:** 30 minuts**Material:** Catàleg de productes. Cartells d'anuncis.

OBJECTIUS

- Reflexionar sobre els diferents factors que influeixen en un acte de consum.
- Ser conscient de les característiques estètiques, de la importància, del protagonisme i de l'eficàcia dels missatges als mitjans de comunicació.
- Prendre una posició crítica davant les manipulacions i les discriminacions fomentades pels missatges publicitaris.

DESENVOLUPAMENT

1. Què podem comprar?

En aquesta etapa del taller, cada grup de participants haurà d'escollir una tipologia de producte dels quatre presents a la llista. Per fer-ho, els participants hauran de tenir present l'origen del noi i les seves possibles necessitats i gustos (roba per vestir a la moda d'aquí, una cosa més pràctica com ara un article de calçat, un mòbil per a poder comunicar-se i integrar-se amb més facilitat, un producte més lúdic, ...). Els productes que es poden escollir són productes atractius i d'ús quotidià per a l'edat, com per exemple, un mòbil, uns texans, unes vambes, ...

Es parteix de concretar en grup de quants diners disposem aproximadament per a fer el regal. Recomanem plantejar un debat centrat en la quantitat de diners i en la tipologia de regal més obert a secundària i més concret a primària.

L'educador distribueix a cada grup un petit catàleg de productes. Hi ha dotze productes diferents agrupats en quatre tipologies de béns de consum.

	Tipologia de producte			
	Tipologia 1 CALÇAT	Tipologia 2 ROBA	Tipologia 3 NOVES TECNOLOGIES	Tipologia 4 PRODUCTES D'OCI
Producte A	Vambes sintètiques	Samarreta esportiva de teixit sintètic	Mòbil amb menys residus tòxics	Pilota de futbol de comerç just
Producte B	Vambes de pell	Pantalons texans	Mòbil recarregable amb el Sol	Pilota del Barça signada
Producte C	Sandàlies menorquines	Jaqueta de pell de segona mà	Mòbil modern	Lot de jocs tradicionals

2. El catàleg de productes

Els grups analitzen les diverses informacions presents al catàleg de productes. Per a cada producte hi ha cartells publicitaris i una fitxa que en detalla el preu, així com les seves característiques més bàsiques (informació de l'etiqueta, origen, materials emprats...).

Amb els alumnes de secundària, recomanem fer una extensió de l'activitat enfocada al tractament publicitari i als seus missatges.

Extensió per a Educació Secundària (Durada: 1 hora)	
PUBLICISTA, JO?	
Recomanem aprofundir en l'àmbit publicitari i en els missatges dels anuncis a través d'una anàlisi objectiva i subjectiva dels cartells publicitaris i d'un diàleg entre els grups.	
PAUTES D'EXPLORACIÓ OBJECTIVA	PAUTES D'EXPLORACIÓ SUBJECTIVA
Descrivim el que observem sense fer-ne cap suposició ni valoració	Descrivim allò que ens comunica la imatge
Com és l'ambient? (Colors i formes) Com és la imatge? (Enquadrament, ombres, símbols,...) Com són els personatges? (Aspecte, gestos,...) Com és el text? (Ubicació, tipus de lletra,...)	Com és l'ambient? (El coneixem? És real?,...) Com és la imatge? (Quines sensacions provoca?, ...) Com són els personatges? (Qui representen? Per què s'han escollit?,...) Com és el text? (A qui va adreçat? Hi ha prou informació?,...)
<i>Més informació sobre l'activitat:</i> Les trampes del comerç internacional. Guia didàctica. Intermón-Oxfam, 2003. Una activitat molt interessant resultant d'aquest treball és demanar als alumnes que retallin anuncis diversos i n'amaguin les marques anunciades per jugar a endevinar-los només per les seves imatges i missatges escrits.	

RECURSOS PER AL DEBAT

A continuació es presenten un conjunt de taules per a cada tipologia de producte que aporten informació i recursos per a l'educador/a i pautes per al debat posterior.

PRODUCTE: Pantalons texans		
Matèries primeres	Origen:	Vegetal
	Tipus:	Cotó
	Tipus de processament:	Rentat i tenyit
	Països productors de cotó:	Benín i altres països de l'Àfrica oriental
Impacte ambiental:	Elevat	
	Contaminació del sòl i efectes sobre la salut dels jornalers	La majoria del cotó convencional prové de monocultius de cotó on s'usen molts pesticides (insecticides, herbicides, fungicides,...)
	Contaminació dels rius	Els texans són tenyits amb productes contaminants. Els tints químics afecten el medi ambient (rius, atmosfera) i les persones (treballadors i consumidors).
Impacte social:	Mitjà-elevat	Majoritàriament, els sous són baixos i les condicions de treball molt dures. Sovint també treballen nens en el procés.
Curiositats:	<ul style="list-style-type: none"> • El cost de fabricació d'uns texans és de 7,96 €; el cost de transport de Tunísia fins a Barcelona és de 0,16 €; i el salari d'un dia de les cosidores que els confeccionen és de 0,93 €. Uns texans a Barcelona poden costar 50 €. • El cotó és la fibra tèxtil més utilitzada al món, representa el 45 % de la producció mundial de totes les fibres. • El nom "jeans" està relacionat amb el seu origen: Gênes (Gènova en francès), perquè provenen de Gènova, al port de la qual els treballadors els duïen per la seva resistència al desgast. • El 1850 Levi Strauss introduí els texans a San Francisco (Califòrnia) com a roba de treball dels miners d'or. 	
Avantatges		Desavantatges
☒ Fibres tèxtils d'origen vegetal. ☒ El cotó absorbeix la humitat i per tant deixa transpirar la pell i és un teixit fresc. ☒ Flexibles i molt resistents al rentat.		☒ El procés de rentat i tenyit dels texans és un dels més bruts. La major part del rentat es porta a terme a les fàbriques de països amb lleis ambientals més permissives, amb la corresponent contaminació dels rius. ☒ El cotó arriba sobretot dels camps de l'Àfrica oriental, on les condicions de treball són molt dures i es paga molt poc als jornalers.
Més informació		
Intermón-Oxfam (2003). La Volta al món d'uns texans. Canviem les regles. Guia didàctica. Setem (2005). Guia para el consumo responsable de ropa. Campaña Internacional "Ropa Limpia". Ecoterra (1998). "Fibres tèxtils". Document en pdf http://www.ecoterra.org/data/pa14.pdf		

PRODUCTE: Samarreta esportiva		
Matèries primeres	Origen:	Sintètic
	Tipus:	Polièster
	Tipus de processament:	Tenyit
	Països productors de fibres sintètiques:	Xina i altres països del sud-est asiàtic
Impacte ambiental:	Mitjà-elevat	
	Contaminació de sòl i atmosfera	El polièster està fet de derivats del petroli; quan esdevé un residu no es biodegrada i acaba en un abocador (contaminant el sòl) o en una incineradora (emissions a l'atmosfera).
	Contaminació dels rius	El procés de fabricació (síntesi de fibres, ús de tints químics, etc.) té un impacte ambiental negatiu sobre el medi aquàtic i les espècies que hi viuen.
Impacte social:	Elevat	Pèrdua de llocs de treball al nostre país per tancament i deslocalització d'empreses a altres països on els drets laborals no estan tan definits.
		Es remunera els treballadors amb salaris molt baixos, la seva jornada laboral és de 12 a 14h.
		Les condicions sanitàries així com les mesures de seguretat acostumen a ser molt pobres o inexistentes.
Curiositats:	• El polièster és la més utilitzada de totes les fibres sintètiques.	
Avantatges		Desavantatges
☒ El polièster és un teixit molt resistent al rentat i durable. ☒ El polièster reté poc l'aigua i per això s'eixuga molt ràpidament. ☒ El polièster no requereix planxat.		☒ És una fibra sintètica elaborada a partir de petroli, un recurs no renovable que contribueix al canvi climàtic i que, un cop es faci malbé, no serà biodegradable. ☒ El polièster afavoreix la fermentació de la suor (fa suar) a causa de la seva escassa absorció i per tant no facilita la transpiració de la pell. ☒ Els teixits sintètics són els més relacionats amb al·lèrgies de les persones (perquè estan tractats amb substàncies tòxiques, com ara el formaldehid -emprat per aconseguir que la roba no s'arrugui). ☒ Totes les fibres sintètiques generen electricitat estàtica. ☒ La major part de la roba esportiva es fabrica en països on s'explota els treballadors. ☒ Malgrat que Catalunya ha tingut una important indústria tèxtil, moltes empreses han subcontractat la seva producció a altres països per abaratir costos. La deslocalització és una causa important de pèrdues de llocs de treball a casa nostra.
Més informació		
Setem (2005). Guia para el consumo responsable de ropa. Campaña Internacional "Ropa Limpia". Ecoterra (1998). "Fibras textiles". Document en pdf http://www.ecoterra.org/data/pa14.pdf		

PRODUCTE: Jaqueta de pell de segona mà		
Matèries primeres	Origen:	Animal
	Tipus:	Pell de xai
	Tipus de processament:	Adobat i tenyit
	Països productors de cuir:	Habitualment s'adoba el cuir a països pobres asiàtics, africans o sud-americans. A Catalunya se'n fabrica.
Impacte ambiental:	Mitjà	
	Contaminació dels rius	Per aturar el procés de biodegradació de la pell, s'adoba el cuir amb crom, fet que provoca abocaments d'aigua tòxica d'impacte elevat sobre el medi ambient.
Impacte social:	Baix	
Curiositats:	<ul style="list-style-type: none"> • Antigament, s'adobava el cuir esmicolant fems sobre les pells o remullant-les en un bany fet de cervells d'animals. Els fems dels gossos eren els preferits per a aquesta finalitat, i per això a les ciutats era habitual veure nens recollint-ne! De la mateixa manera, a les cantonades es col·locaven orinals per tal de recollir l'orina humana amb la finalitat d'adobar el cuir. El cuir que sobrava es deixava podrir durant mesos i posteriorment es posava al foc fins a evaporar-ne l'aigua i així aconseguir cola d'enganxar! 	
Avantatges		Desavantatges
<ul style="list-style-type: none"> ☒ El cuir és un teixit suau i flexible molt resistent a l'aigua (no es taca i no perd el color ni la forma en mullar-se). ☒ La producció local és molt millor que importar productes de l'estranger perquè minimitza la contaminació atmosfèrica i l'ús de combustibles fòssils i afavoreix l'economia local. ☒ La reutilització de la roba a través del comerç de segona mà permet allargar la vida d'un producte. 		<ul style="list-style-type: none"> ☒ El cuir adobat amb crom és molt contaminant. ☒ Matar un animal per a vestir-nos no és ètic. Les fibres animals s'obtenen per procediments que els causen dolor.
Més informació		
<p>Setem (2005). Guia para el consumo responsable de ropa. Campaña Internacional "Ropa Limpia". Ecoterra (1998). "Fibras tèxtils". Document en pdf http://www.ecoterra.org/data/pa14.pdf</p>		

PRODUCTE: Vambes sintètiques			
Matèries primeres	Origen:	Sintètic	
	Tipus:	Niló (<i>nylon</i>), cautxú	
	Tipus de processament:	Tenyit, engomada i encolat	
	Països productors de calçat sintètic:	Xina, Indonèsia, Vietnam, Tailàndia	
Impacte ambiental:	Mitjà		
	Efectes sobre la salut dels jornalers	Els treballadors inhalen el fum que desprèn la goma desfeta en elaborar les soles.	
Impacte social:	Mitjà-elevat	Precarietat laboral. Molts treballadors tenen cicatrius de cremades amb cola calenta per manca de protecció deguda a un sistema de seguretat deficient.	
	Curiositats:	<ul style="list-style-type: none"> • El terme "vambes" (que deriva de la marca registrada Wamba) inclou el calçat que usem per practicar esport i el que usem per vestir informalment, que també s'anomena "casual" (en anglès vol dir <i>informal</i>). • Entre el 1987 i el 1993, l'empresa de marca d'aquestes vambes va incrementar la inversió en publicitat en un 830 %. I l'estratègia va funcionar: entre el 1989 i el 1993 els seus beneficis van créixer un 900 %, malgrat que van ser quatre anys de regressió econòmica. 	
Avantatges		Desavantatges	
☒ El niló és la fibra més forta i resistent a l'abradió que existeix. ☒ Tot i no ser un material que afavoreixi la transpiració (perquè està fet de fibres sintètiques), permet que el peu transpiri gràcies a uns microporus.		☒ El niló i el cautxú provenen del petroli, material no renovable i no biodegradable. ☒ Com tot els objectes elaborats amb materials sintètics, acumulen electricitat estàtica, especialment essent calçat amb sola de goma. ☒ Deslocalització d'empreses. ☒ Reducció de mà d'obra per invertir en publicitat.	
Més informació			
Centre de Recerca i Informació en el Consum (CRIC) (2003). Revista Opcions n.8 "Les vambes" Oxfam Internacional (2006). ¡Fuera de Juego! Derechos laborales y producción de ropa deportiva en Asia.			

PRODUCTE: Vambes de pell		
Matèries primeres	Origen:	Animal (pell), sintètic (sola)
	Tipus:	Pell de cangur, cautxú
	Tipus de processat	Adobat, tenyit, engomada i encolat
	Països productors de cotó:	Xina, Vietnam i altres països del sud-est asiàtic
Impacte ambiental:	Mitjà	
	Contaminació dels rius i efectes sobre la salut dels jornalers	L'adob al crom té un gran impacte ambiental. El procés de fabricació de pell comporta riscos per a la salut dels treballadors, especialment en països on les regulacions sanitàries i de seguretat són escasses.
Impacte social:	Mitjà-elevat	
		Fa 20 anys hi havia una producció molt gran de calçat esportiu a l'estat espanyol, especialment a Alacant, i 10 anys més tard gairebé no en quedava gens, degut a la deslocalització d'empreses. A la major part de fàbriques asiàtiques, s'obliga als treballadors a fer un gran nombre d'hores extres que no són remunerades econòmicament.
Curiositats:	<ul style="list-style-type: none"> • Una bona vamba ha de mantenir les característiques pròpies del peu (sensibilitat, capacitat de torsió, estabilitat, flexibilitat i capacitat de respirar), l'ha de protegir i l'ha d'ajudar en l'impacte amb el terra (el pes del peu es multiplica per set) i en l'impuls per fer un pas nou. • Els peus, amb un gran nombre d'ossos, músculs, tendons, lligaments, vasos sanguinis i nervis, formen el sistema mecànic més complex del nostre cos. Amb una superfície relativament petita, aguanten tot el nostre pes i ens permeten moure'ns sobre tota mena de superfícies. El calçat protegeix el peu i l'ajuda a fer la seva feina. No obstant això, els grecs feien esport descalços i avui de tant en tant veiem algun atleta professional que corre sense vambes. 	
Avantatges		Desavantatges
<ul style="list-style-type: none"> ☒ El cuir és el material més apreciat per la flexibilitat que té, la resistència a la fricció, la durabilitat i perquè permet una bona transpiració. ☒ Model de calçat esportiu molt ergonòmic. 		<ul style="list-style-type: none"> ☒ L'alt volum d'exportació de pell de cangur des d'Austràlia pot dur a l'extinció de l'animal. Si bé la llei australiana ha establert mesures per controlar el ritme de caça dels cangurs, és habitual que es cacin furtivament de nit. ☒ Per aturar el procés de biodegradació de la pell adoben el cuir amb crom, substància tòxica que contamina els rius. ☒ S'exigeixen quotes de producció diàries molt elevades en detriment de les condicions laborals.
Més informació		
<p>Centre de Recerca i Informació en el Consum (CRIC) (2003). Revista Opcions n.8 "Les vambes" Oxfam International (2006). ¡Fuera de Juego! Derechos laborales y producción de ropa deportiva en Asia.</p>		

PRODUCTE: Sandàlies menorquines	
Matèries primeres	Origen: Vegetal (tela), sintètic reciclat (sola)
	Tipus: Espart, cautxú de pneumàtic reciclat
	Tipus de processat Tenyit, engomada i encolat
	Països productors: Menorca
Impacte ambiental:	Baix
Impacte social:	Baix
Curiositats:	<ul style="list-style-type: none"> • Era el calçat tradicional de la població rural de Menorca. • La producció en sèrie del calçat, i per tant la numeració de les sabates, va començar al segle XVIII. Tanmateix, no va ser fins a la segona meitat del segle XIX que es va adoptar el sistema mètric decimal. El número dóna la longitud del peu en "punts de París", una mesura que equival a 2/3 de cm. Així doncs, calçar un 39 vol dir que el peu fa 26 cm de llarg.
Avantatges	Desavantatges
<ul style="list-style-type: none"> ☒ El cautxú emprat per a fer les soles d'aquest model és reutilitzat a partir de pneumàtics de cotxes. ☒ Calçat molt fresc. ☒ L'espart és una fibra natural (s'extreu de la fulla d'una planta), i per tant és biodegradable. ☒ Producte d'artesanía que manté una tradició i promou l'economia local. 	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Com que és un producte de qualitat, d'artesanía local, amb un procés no industrialitzat, i un model gairebé únic, és un producte més car.
Més informació	
<p>Centre de Recerca i Informació en el Consum (CRIC) (2003). Revista Opcions n.8 "Les vambes" Oxfam Internacional (2006). !Fuera de Juego! Derechos laborales y producción de ropa deportiva en Asia. Portal de les Illes Balears. http://www.visitbalears.com/accesible/</p>	

ETIQUETATGE

PRODUCTE: ROBA I CALÇAT

Símbols de les etiquetes

Símbolo	LAVADO	Símbolo	SECADO
	La prenda solo admite el lavado a mano.		Se puede secar con secadora a temperatura normal.
	La prenda admite el lavado con agua.		Se puede secar con secadora a temperatura reducida.
	La temperatura máxima de lavado es de 30° C. (El número del interior del símbolo indica la temperatura máxima de lavado).		No se puede secar con secadora.
	Solo admite el lavado para prendas delicadas. (Agitación mínima, centrifugado flojo y corto).		Secar colgado de una cuerda.
	La prenda admite el lavado en seco.		Secar la prenda extendida en posición horizontal.
	La prenda no admite el lavado en seco.		Secar la prenda extendida en posición vertical.
Símbolo	PLANCHADO	Símbolo	OTROS
	No admite planchado.		No usar lejía.
	Planchar a temperatura alta, máximo 200° C.		Admite lejía en el lavado.
	Planchar a temperatura media, máximo 150° C.		No admite ningún blanqueante.
	Planchar a temperatura baja, máximo 110° C.		

A LES ETIQUETES

Els materials de què estan fetes les vambes s'indiquen amb aquests símbols:

- Pell
- Roba
- Fibra sintètica

EUR SIZE:	42
	=
	=
	=

Més informació

<http://www.grupomaxiclean.com/>

PRODUCTE: Mòbil amb menys residus electrònics tòxics		
Matèries primeres	Materials:	Plàstics, retardants de flama bromats (RFBs)
	Bateria:	Bateria de liti
	Cicle de vida:	1 any i mig
	Països de fabricació:	Xina
Impacte ambiental:	Baix	
	Contaminació de sòl i efectes sobre la salut	Conté alguns residus tòxics: retardants de flama bromats (RFBs).
Impacte social:	Mitjà	Tot i que s'externalitza la producció a països empobrits, perquè els sous són inferiors, i es destina una gran part dels beneficis a publicitat, l'empresa participa en projectes socials.
Curiositats:	<ul style="list-style-type: none"> • En la classificació verda de productes electrònics elaborada per Greenpeace, l'empresa que fabrica aquest mòbil obté la millor puntuació. La llista és una classificació de les empreses líders d'ordinadors i de mòbils que estan treballant per assegurar que les substàncies químiques desapareguin dels seus productes i les empreses que tenen un bon programa de reciclatge dels residus que generen els seus productes al final de la seva vida útil. La importància d'aquesta classificació rau en el greu problema ambiental i de salut que està provocant la generació creixent de residus electrònics que acaben habitualment en abocadors o cremats a cel obert en països empobrits. 	
Avantatges		Desavantatges
<ul style="list-style-type: none"> ☒ A diferència de la majoria de mòbils, no conté PVC (substància molt tòxica) i conté menys RFBs. ☒ L'empresa es fa responsable dels seus productes un cop el consumidor els ha llençats, mitjançant un programa de reciclatge de mòbils al final de la seva vida útil. ☒ L'empresa participa en projectes de Responsabilitat Social Corporativa, revertint part dels beneficis en la comunitat, engegant escoles bressol, construint zones verdes i promovent centres sanitaris. ☒ Permet l'estalvi energètic mitjançant un senyal d'avís de bateria recarregada. Per tant, evita el consum energètic innecessari (<i>standby</i>) derivat de deixar el mòbil connectat a l'endoll un cop ja s'ha carregat la bateria completament. 		<ul style="list-style-type: none"> ☒ El mòbil té un cicle de vida de tan sols 1 any i mig. ☒ Gran empresa multinacional de mòbils que destina l'estalvi en mà d'obra a beneficis i a invertir en publicitat i màrqueting. ☒ Conté RFBs, tòxics per a les persones perquè poden afectar el sistema nerviós. Quan són eliminats (cremats o incinerats), emeten dioxines.
Més informació		
<p>Centre de Recerca i Informació en el Consum (CRIC) (2003). Revista Opcions n.6 "Els ordinadors" Greenpeace. Rànking verde de electrònics. (http://www.greenpeace.org/espana/campaigns/)</p>		

PRODUCTE: Mòbil recarregable amb el Sol		
Característiques	Materials:	Plàstics, PVC
	Bateria:	Pila amb placa solar desplegable
	Cicle de vida:	4 anys
	Països de fabricació:	Japó
Impacte ambiental:	Elevat	
	Contaminació de sòl i de l'atmosfera i efectes sobre la salut.	Conté residus extremadament tòxics: PVC. Els mòbils usats són transportats a països empobrits, tot generant contaminació i problemes de salut.
Impacte social:	Mitjà-baix	L'externalització dels residus electrònics a països empobrits dona feina a moltes persones, però en condicions precàries; molts treballadors són nens.
Curiositats:	<ul style="list-style-type: none"> • Segons l'Organització Mundial de la Salut, no hi ha proves concloents que indiquin que els canvis biològics provocats pels camps electromagnètics (CEMs) siguin nocius, si bé alguns estudis mostren una correlació entre l'exposició a CEMs i malalties com la leucèmia i l'Alzheimer que són difícils d'atribuir a altres causes. Ara bé, l'efecte dels CEMs sobre el cos està relacionat amb la seva freqüència. La xarxa elèctrica i els petits aparells elèctrics generen CEMs de freqüència molt baixa; els generats per pantalles d'ordinador i aparells d'alarma anti-robatori són de freqüència mitjana, i els que generen telèfons mòbils, televisors, ràdios, forns microones, antenes de radar i línies d'alta tensió són de freqüència alta. Com més alta és la freqüència del CEMs, més gran és l'alteració que es produeix. 	
Avantatges		Desavantatges
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Estalvia energia i diners perquè es recarrega amb llum solar. A més, el fet de tenir autonomia i no dependre de connectar la bateria a la xarxa elèctrica és molt còmode. ☒ Mentre està en funcionament, el mòbil emet un camp electromagnètic menor que la majoria de mòbils existents al mercat. ☒ El mòbil té un cicle de vida de 4 anys. 		<ul style="list-style-type: none"> ☒ Conté PVC (substància molt tòxica), que és un dels plàstics més utilitzats; la seva producció i eliminació, però, contamina, perquè emet dioxines i furans (compostos químics molt perillosos, fins i tot a concentracions molt baixes). ☒ L'empresa porta els mòbils usats a països empobrits per tal de gestionar-los com residus que acaben en abocadors (on hi treballen nens) o cremats a cel obert (generant contaminació i problemes de salut).
Més informació		
<p>Centre de Recerca i Informació en el Consum (CRIC) (2003). Revista Opcions n.6 "Els ordinadors".</p> <p>Greenpeace. Rànkig verde de electrònics. (http://www.greenpeace.org/espana/campaigns/)</p> <p>Electrònics: alta tecnologia tòxica. Greenpeace. http://www.greenpeace.org/espana/campaigns/t-xicos/electr-nicos-alta-tecnolog-a</p> <p>Pila solar NTT, febrer 2004. Advanced Technology Corp. http://www.ntt.co.jp/news/news04e/0402/040213_1.html</p>		

PRODUCTE: Mòbil modern		
Característiques	Materials:	Plàstics, retardants de flama bromats (BFRs)
	Bateria:	Bateria recarregable en moviment
	Cicle de vida:	3 anys
	Països de fabricació:	Europa
Impacte ambiental:	Mitjà	
	Contaminació de sòl, atmosfera i efectes sobre la salut.	Conté residus tòxics: BFRs. Els mòbils usats són transportats a països empobrits, on generen contaminació i problemes de salut.
Impacte social:	Mitjà-baix	L'externalització dels residus electrònics a països empobrits dona feina a moltes persones, però en condicions precàries; molts treballadors són nens.
Curiositats:	<ul style="list-style-type: none"> • Un estudi entre els treballadors que desballesten ordinadors a Suècia els ha trobat una concentració de brom a la sang 65 vegades superior al normal. Bona part dels residus electrònics (més de la meitat en el cas dels EUA) s'envien a països del Sud, on acaben als camps i a les costes, embrutant aigües i sòls, malmetent els cultius, el bestiar i l'aigua potable, i omplint de substàncies tòxiques la sang dels que treballen en el desballestament de productes electrònics per recuperar-ne els metalls preciosos sense la tecnologia adequada. Davant l'abocament o la incineració, la recuperació de residus electrònics és una alternativa més ecològica. Per exemple, els mòbils es poden desmuntar, aïllar-ne els components potencialment perillosos i lliurar-los a gestors autoritzats per al seu tractament. En la fase de trituració, els materials es classifiquen per tipus, es revaloren i es tracten per ser recuperats i finalment venuts a les indústries que els poden aprofitar. 	
Avantatges		Desavantatges
☒ Estalvia d'energia i de diners perquè es recarrega amb el moviment pendular propi quan caminem amb el mòbil penjat al coll. El fet que no requereixi la xarxa elèctrica per a carregar-ne la bateria el fa molt còmode. ☒ És un model nou de trinca i amb un disseny espectacular.		☒ Conté RFBs, tòxics per les persones perquè poden afectar el sistema nerviós. Quan són eliminats (cremats o incinerats), emeten dioxines. ☒ L'empresa porta els mòbils usats a països empobrits per tal de gestionar-los com residus que acaben en abocadors (on hi treballen nens) o cremats a cel obert (generant contaminació i problemes de salut). ☒ Com que és un producte molt exclusiu i nou, és un dels models més cars del mercat.
Més informació		
Centre de Recerca i Informació en el Consum (CRIC) (2003). Revista Opcions n.6 "Els ordinadors" Greenpeace. Rànkling verde de electrònics. (http://www.greenpeace.org/espana/campaigns/Portal Informaci3n Independiente sobre Bienes de Consumo con Criterio Ecologista). www.verdeandoconsumo.blogspot.com		

PRODUCTE: Pilota de futbol de comerç just		
Matèries primeres	Origen:	Bàsicament sintètic
	Tipus:	Cuir sintètic de poliuretà, polièster o cotó, làtex o butil
	Tipus de processat	Tenyit i cosit
	Països productors:	Pakistan
Impacte ambiental:	Mitjana	
	Contaminació atmosfèrica i de sòls	Tot i que els materials plàstics sintètics (poliuretà, polièster, etc.) contaminen l'atmosfera, aquesta fàbrica té filtres que retenen les emissions nocives. Els materials plàstics no són biodegradables i contaminen l'aire (quan són incinerats) i el sòl (quan són abocats).
Impacte social:	Nul	
Curiositats:	<ul style="list-style-type: none"> • El nom de la fàbrica (Talon) significa "urpa d'àliga" i és una fàbrica situada al districte de Sialkot, província del Panjab, la més fructífera de tot el Pakistan. Va començar la seva marxa fa 20 anys i dona feina a prop de 1.500 cosidors/es que produeixen una mitjana de 1,2 milions de pilotes a l'any. A més, fabrica guants de porter i roba esportiva. El seu principal objectiu és la contractació de persones adultes per facilitar l'accés a l'escola dels menors. 	
Avantatges		Desavantatges
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Fet de materials molt resistents i duradors. ☒ Producte solidari: ajuda a trobar sortida en el mercat als productes de grups productors dels països del sud. ☒ Producte d'alta qualitat i socialment respectuós: cosit a mà per una organització local que respecta els drets laborals, facilita l'accés al mercat laboral de les dones, no empra mà d'obra infantil i inverteix en la millora de les comunitats de l'àrea. 		<ul style="list-style-type: none"> ☒ El cuir emprat per la confecció d'aquestes pilotes no és fàcilment reciclable.
Més informació		
<p>Intermón-Oxfam. (www.intermonoxfam.org) Cooperativa Abacus. (www.abacus.coop)</p>		

PRODUCTE: Pilota de futbol de marca		
Matèries primeres	Origen:	Sintètic
	Tipus:	Cautxú i làtex
	Tipus de processat	Cosit i tenyit
	Països productors:	Sud-est asiàtic: Xina, Vietnam, etc.
Impacte ambiental:	Baix	
	Contaminació de sòls	Si el cautxú s'acumula en abocadors, pot estar-s'hi durant segles sense degradar-se!
Impacte social:	Mitjà	Salaris i condicions laborals insuficients.
Curiositats:	<ul style="list-style-type: none"> • El cautxú no és biodegradable; tanmateix, és fàcilment reciclable. Per exemple, es recicla el cautxú dels pneumàtics per fer asfalt de carreteres, camps de gespa artificial, paviment de parcs infantils, i també materials aïllants termoacústics. Fins i tot millora la qualitat d'aquests productes: l'asfalt millora perquè el cautxú unit al betum fa que les carreteres siguin menys sorolloses, amb major adherència i filtrin millor l'aigua! 	
Avantatges		Desavantatges
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Alta qualitat i durabilitat. ☒ El cautxú és reciclable. 		<ul style="list-style-type: none"> ☒ El cautxú prové del petroli, material no renovable i no biodegradable. ☒ Salaris i condicions laborals insuficients. ☒ En la nostra cultura de la imatge, el preu de venda dels articles esportius de marca (com les pilotes) ha de cobrir les despeses en màrqueting.
Més informació		
<p>Intermón-Oxfam. (www.intermonoxfam.org) Cooperativa Abacus. (www.abacus.coop)</p>		

PRODUCTE: Lot de jocs tradicionals		
Matèries primeres	Origen:	Bàsicament natural
	Tipus:	Fusta de faig i pi, cànem (corda de saltar), cautxú (diàbolo), coles d'origen vegetal, pintures i vernissos amb base aquosa.
	Tipus de processat	Ebenisteria, pintat, trenat (cordes).
	Països productors:	Catalunya
Impacte ambiental:		
	Baix	
	Contaminació potencial del sòl i l'atmosfera	Si al final de la vida útil del diàbolo es llança a les escombraries que aniran a abocador o a la incineradora, es contaminaran el sòl i l'atmosfera respectivament.
Impacte social:		
	Nul	
Curiositats:		
	<ul style="list-style-type: none"> • La fusta ecològica és la que s'extreu sense perjudicar el medi ambient. La certificació forestal és una iniciativa que va néixer als anys 90 a conseqüència de la preocupació pel paper que juguen les explotacions comercials de fusta en el problema de la deforestació. Els principals sistemes de certificació forestal a escala internacional són el Consell de l'Administració Forestal (Forest Stewardship Council, FSC) i el Sistema Paneuropeu de Certificació Forestal (PEFC), que dóna certificacions de forma poc transparent (poca credibilitat). El més important és el FSC, perquè és l'únic que garanteix a nivell mundial la preservació dels recursos dels boscos explotats i assegura la viabilitat econòmica (que l'explotació sigui rendible a llarg termini), els beneficis socials (respectant els drets dels indígenes) i la responsabilitat ambiental (no degradant l'entorn). • La primera certificació, que va aparèixer el 1993, va ser l'FSC. Organització internacional independent, no governamental i sense ànim de lucre formada per propietaris forestals, indústries de la fusta, comunitats locals i pobles indígenes, i organitzacions ecologistes; té una representació de països del Nord i del Sud al 50 %. 	
Avantatges		Desavantatges
<ul style="list-style-type: none"> ☒ El lot es constitueix majoritàriament amb materials naturals d'origen vegetal. ☒ La fusta és un material renovable, durador, reutilitzable, fàcilment reciclable i compostable. A més, és de gestió sostenible perquè té la certificació forestal FSC. ☒ Les pintures i vernissos emprats són sintètics, no contenen metalls pesants ni dissolvents que emetin vapors (compostos orgànics volàtils). ☒ Producte de producció local que dóna llocs de treball a la nostra societat i evita la contaminació atmosfèrica i la despesa energètica associades al transport. 		<ul style="list-style-type: none"> ☒ El cautxú utilitzat per fabricar la peça de goma del diàbolo prové del petroli, recurs no renovable ni biodegradable.
Més informació		
Certificació de la fusta ecològica. (www.fsc-spain.org) www.terra.org		

ACTIVITATS

3. Jo em quedo amb...

Etapa 3:	INTRODUCCIÓ DE CONTINGUTS I ESTRUCTURACIÓ: CRITERIS DE CONSUM
Tipologia:	Activitat d'introducció de nous punts de vista
Durada:	25 minuts
Material:	Fitxes dels productes. Taula de valoració. Figures per a la construcció. Mocadors.

OBJECTIUS

- Reflexionar sobre els diferents factors que influeixen en un acte de consum.
- Prendre consciència de la responsabilitat individual i social que adquireix la ciutadania davant del consum i de les conseqüències ecològiques i socials dels actes de consum.

DESENVOLUPAMENT

1. Què comprem realment?

Tot i disposar de la informació dels productes que ens aporta el catàleg, l'acte de consumir té altres repercussions sovint no gens evidents o visibles. A través d'aquesta dinàmica, els grups de participants aniran desvetllant què s'amaga darrere la tipologia de producte que han escollit.

Cada grup de participants disposarà de la informació que els aportaran quatre personatges propers a la seva vida quotidiana (el grup d'amics, els pares, els venedors de botigues especialitzades, els empresaris o fabricants del producte) i opinarà sobre quina és la millor opció segons el seu criteri. A més a més, es pot disposar també d'una informació determinada procedent d'un *web* especialitzat en el producte.

Els participants van aconseguir aquesta informació d'una manera embolicada i dispersa, i l'han de recollir en una taula de sistematització i puntuació. Un cop recollida la informació, els participants valoren quin dels tres productes de la tipologia escollida és el més adequat per a fer el regal.

2. Cooperem: la torre de la informació

Per aconseguir els sobres amb la informació que aporten els personatges, els participants de cada grup hauran de cooperar entre ells. Cada grup disposarà de cinc figures de fusta de construcció que haurà d'anar col·locant per a construir una torre. La construcció de la torre es farà amb

TALLER CONSUM RESPONSABLE

els ulls embenats de tots els participants, excepte el noi o la noia que dirigeix els moviments i les col·locacions de les peces de cada grup.

La construcció de la torre es pot fer amb materials reciclats de diferents formes (un bric, una llauna, un tub de cartró, un rectangle de pòrex i una ampolla de plàstic) si prèviament es convida els alumnes a que els portin de casa per al dia del taller.

Cada peça que s'hagi pogut disposar en forma de torre representarà un sobre amb informació d'un dels personatges.

2. La puntuació dels equips

A través de la informació obtinguda, els grups van elaborant la següent taula de valoració. Els barems de puntuació són de -3 a +3, essent -3 característiques molt negatives dels productes i +3 característiques molt positives.

-3	-2	-1	0	+1	+2	+3
Molt negatiu	Bastant negatiu	Poc negatiu	Neutre	Poc positiu	Bastant positiu	Molt positiu

		Producte A	Producte B	Producte C
	TIPOLOGIA DEL PRODUCTE	NOM:	NOM:	NOM:
1	Li agradarà			
2	És un producte ben valorat socialment (moda)			
3	Li serà útil i profitós			
4	És de qualitat. Durarà temps			
5	Té bona relació qualitat/preu			
6	Per a la seva fabricació s'utilitzen pocs recursos naturals. Són recursos naturals renovables			
7	Durant la seva fabricació, el transport i l'eliminació, es produeixen pocs impactes ambientals			
8	Durant la seva fabricació es produeixen pocs impactes socials			
9	Els diners que paguem es distribueixen equitativament i d'una manera justa			
10	Tenim prou informació disponible sobre el seu origen, la seva composició i la producció			
	PUNTUACIÓ GLOBAL			

ACTIVITATS

4. El millor regal

Etapa 4:	APLICACIÓ: L'ACCIÓ DE CONSUM
Tipologia:	Activitat de presa de decisions
Durada:	20 minuts
Material:	Mural d'avaluació

OBJECTIUS

- Respectar críticament les idees dels companys i cooperar en la realització dels treballs en grup.
- Reflexionar sobre els diferents factors que influeixen en un acte de consum.
- Prendre consciència de la responsabilitat individual i social que adquireix la ciutadania davant del consum i de les conseqüències ecològiques i socials dels actes de consum.

DESENVOLUPAMENT

1. Amb què ens quedem?

Cada grup de participants exposa la petita investigació que ha realitzat entorn als tres productes, tot evidenciant els punts forts i febles de cada opció i argumentant quina és la millor opció de regal.

A l'hora d'exposar les valoracions i puntuacions dels productes és important esmentar si hi ha hagut acord en els ítems de valoració o si per contra la puntuació ha estat motiu de desacord en el grup.

Un cop presentades les conclusions de tots els grups de participants s'inicia un debat que ha de conduir a l'elecció de la millor solució considerada pel grup classe global.

Al debat es plantejarà l'existència d'algun producte que tingui en compte tots els requisits òptims de consum responsable, deixant oberta l'opció que els mateixos alumnes plantegin opcions alternatives (com ara fer un regal que no impliqui consum directe, o fer-li un regal "a mà" a partir de productes reciclats,...). D'aquesta manera, l'educador/a introdueix al debat altres perspectives, com ara l'opció del "no consum" o del consum de productes de "comerç just".

TALLER CONSUM RESPONSABLE

Durant el debat explorem la necessitat i la voluntat de posar en marxa accions col·lectives de denúncia i de pressió, tot posant exemples de campanyes i accions com la "Campanya Roba Neta", dies de vaga de consum, el "Dia sense cotxes",...

VALORACIÓ

Qüestionari d'avaluació per al professorat

	Gens	Poc	Bastant	Molt
Els continguts del taller són adequats?				
El taller ha despertat l'interès de l'alumnat?				
El taller ha estat útil per a treballar conceptes?				
El taller ha estat útil per a treballar procediments i valors?				
El disseny de fitxes i material és atractiu?				
La informació de les fitxes i del material de suport és entenedora?				
Aconsellaries aquest taller a algun company/a?				

Destaca els 3 aspectes més positius del taller	<ul style="list-style-type: none"> • • •
---	---

Assenyala els 3 aspectes que proposaries millorar	<ul style="list-style-type: none"> • • •
--	---

Altres observacions	
----------------------------	--